

Nyhedsbrev, SN 148, Maj 2019

Foreningen Svend Gønge

Stiftet onsdag den 12. juni 2008
Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Svinøvej 42,
4750 Lundby
Tlf.: 4074 1870

Skriv til formanden:
jens@hallqvist.dk

Hjemmesiden:
www.svend-goenge.dk

Bente v. d. Weiden
Facebook administrator:

Bestyrelse:

Formand:
Jens Hallqvist

Næstformand:
Ole Ib Hansen

Kasserer:
Jens Hallqvist

Sekretær:
Jens Beck

Øvrige bestyrelsesmed-
lemmer:

Gunnar Stobbe
Chris Hermansen
Ingegerd Riis
John Gravesen
webmaster

Redaktion på SN:
Jens Beck.

Skriv til SN:
[svendgoengepou-
sen@gmail.com](mailto:svendgoengepoulsen@gmail.com)

Lundby Kultur- & Familiefestival 2019

24. maj kl. 13.00 - 17.30

Svend Gønge Skolen, Lundby

Festivalen starter kl. 14.00 ved borgmester Mikael Smed

Her ved festivallens åbning i 2018.

JB foto.

Et helt igennem herligt og fornøjeligt arrangement, som på det fineste markerer byens og egnens sammenhold - og sommerens komme.

Programmet for eftermiddagen er endnu ikke helt på plads i skrivende stund (15. maj 2019), så vi kan ikke oplyse om dette. Men vi ved at rigtig mange deltagere for at festligholde dagen. [Klik eventuelt her!](#)

Et forsigtigt gæt kunne måske være, at der vil være 60 - 70 forskellige program-punkter. Et af disse er naturligvis FSG.

Her instruerer junker Ruud unge i at skyde (med elestikker) ved festivallen 2018.

Tag nu venner, bekendte, naboer og mange flere med til denne gratis eftermiddags fornøjelse.

JB foto

Om Gøngenhøvdingen...

Mange var mødt op.

Tirsdag 7. maj 2019 kl. 19.00 havde FSG arrangeret et foredrag med journalist, og tidligere formand i FSG, Peter Sten Hansen i Medborgerhuset, Lundby.

Vi havde spurgt Peter om han ville komme og gøre os

klogere på personen Gøngenhøvdingen.

Den historiske person, Svend Poulsen, var født i Verum - i det nordlige Skåne.

Den fiktive person, Gøngenhøvdingen, er dannet gennem Carit Etlars romaner, Gøngenhøvdingen og Dronningens Vagtmester.

Ingen aner hvordan han har set ud. Naturligvis ingen fotos, og heller ingen tegninger, skitser eller malerier.

Så vidt det vides!

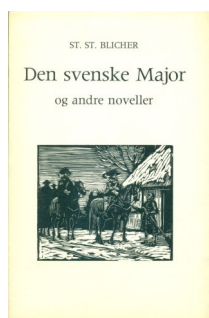
Svend Poulsens liv var særdeles dramatisk, men han overlevede dog på forunderligste vis frem til en høj alder.

Han endte sine dage i Lundby, hvor han tilbragte sine sidste år i [Gildehuset](#) central i byen.

Hans livsforløb er blandt andet beskrevet i et [dokument fra vor hjemmeside!](#)

Peter i sin dragt som Chr. IV.

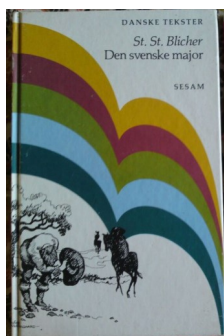
Den svenske major

En novelle af St. St. Blicher

I FSG har vi efterhånden samlet et mindre bibliotek af forskellig litteratur.

Et kært medlem af vor forening forærede os således endnu en lille ”skat”.

Biografi:

Steen Steensen Blicher levede fra 1782 til 1848. En del af sin barndom levede han på herregården Aunsbjerg. Her hørte han flere af de historier, han senere skrev noveller over. Han blev syg, mens han læste i København. Han mistede alt i 1807 under Københavns bombardement. I 1809 blev han teolog. Han var præst fra 1819 til 1848, først i Torning mellem Silkeborg og Viborg, senere i Spentrup ved Randers. Han kendte de store og øde egne med heden, der på den tid udgjorde det indre af Jylland. Han gik ofte på den med sin hund og sit gevær. Mange af hans noveller foregår på heden. De har ofte „en jysk tone”. Flere af dem er gengivet i film og på tv.

Blichers produktion er meget stor. Hans digte og noveller regnes for noget af det bedste i dansk litteratur. Han skrev og skrev !

Ideen til „Den svenske major” har Blicher blandt andet fået gennem læsning af, hvad præsten Hans Andersen i Barløse har skrevet i sin kirkebog om krigens grusomheder, mens svenskerne var på Fyn. Disse oplysninger har han efter alt at dømme blandet med en historie fra sin egen familie om en pige, der blev forelsket i en svensk officer under krigen. Senere led hun af længsel efter ham.

Trykt først gang i 1828.

Kort om handlingen:

Svenskekrigen 1657-60. Bølge efter bølge af rædsler skyller over en fynsk præstegård. Den unge pige i huset og en ung svensk major drages mod hinanden, og da den professionelle skørtejæger, majorens overordnede lægger hårdt an på pigen, afbødes det ved en list. - Men det, der kunne være blevet så godt, ender alligevel i dyb tragedie.

Et kort uddrag fra novellens start...

Den svenske major.

I den lille Boeløse i Fyen er blandt andre en gård, der i flere århundreder er gået fra fader til søn og således skiftevis beboedes af en Peder Klausen og en Klaus Pedersen.

Hvo der nu ejer den, ved jeg ikke; men i svenskekrigen 1558 og 59 var det en rigtig en Peder Klausøn. Samme Peder Klausøn havde en vidunderlig smuk datter. Hvad hun hed, har ingen sagt mig; men jeg vil på min egen hasard kalde hende Sigrid.

Kong Carl den Tiende i Sverrig gæstede det stakkels Danmark. Han var slem at beværte og hans folk ikke mindre: hvor de spiste, gjorde de virkelig rent bord; thi når de havde fyldt vommen med mad og drikke, fyldte de lommerne bagefter med sølvskeer, bægre og alt, hvad der ellers fandtes af ædelt metal. Tilmed havde de også andre fæle unoder, der gjorde, at mange (ikke alle) smukke koner og piger krøb i skjul for dem.

Da de under vinters hjerte drog herind, var man ikke så rigtig belavet på deres komme.

Hvem der var meget ræd, måtte flygte over hals og hoved og lade hus og hjem i stikken. Blandt disse var og den ærlige og velbyrdige, om ikke mandhaftige, herre til Billeskov. Han tog med sig, så meget han kunne føre, og overlod resten med gård og gods til sin forvalter; men det var just Peder Klausøn i Boeløse.

Denne meget ærlige, skønt ikke velbyrdige mand overlod sit eget hus til sin kone og tog selv standkvarter i husbondens. Deres datter, skøn Sigrid, var på samme tid i huset hos præsten, hvis kone lå dødelig syg, såvel for at se præstekonen, hendes søskende barn, til gode, som for at hjælpe præsten til rette med husvæsenet. Så vidt jeg ved, hed han Reutze; men var det ikke ham, så var det en anden.

Nu kom svensken over det lille bælt og udbredte sig som en strøm over Fyens land. Det gik strygende ned til øens sydøstlige kant, hvorfra overgangen til Langeland, Lolland, Falster og videre til Sjælland siden skulle gå for sig. Den ene hob afløste den anden, og alle plyndrede de; til sidst måtte der kun blive lidet tilbage. Den første indkvarteringsnat døde madam Reutze, men ikke i ro; thi storstøvlede ryttere trampede omkring i alle værelser, sang, bandede, hujede og slog i stykker. Den sorrigfulde præst måtte lad dem råde, som de ville; han sad med liden Sigrid ved sin døende ægtefælles seng, modtog hendes sidst, håndtryk og tillukkede hendes brystne øjne.

Om morgenen forlod rytterne det forstyrrede hus. Skabe og kister fandtes opbrudne og tomme efter dem. Men præsten havde endda forvaret sit bedste sølvtøj, linned og rede penge. Næste dag kom soldater; de var ikke et hår bedre, og den arme mand måtte købe dem fra sig med et dusin sølvskeer og et par håndfulde rede penge, ellers ville de have brændt huset af over ham.

Aftenen hertil kom en tredje trop. Også hos denne måtte bopæl og liv ranzoneres med klingende væsen. Før de drog ud, ransagede de alle værelser. To af dem kom ind i ligstuen. De studsede lidt; men den ene spurgte Sigrid, der stod ved hovedet, hvo det var, som lå lig. Hun sagde det.

„Fru pastorinden," råbte den vilde kriger, „trænger ikke længer til klæder; det var synd, så fint et lagen skulle rådne i jorden!"

Dermed rev han alle jordeklæderne af hende, svøbte dem sammen og gik sin vej. Med grædende tårer og et beklemmt hjerte klædte Sigrid på ny liget i dets gravstads, og hun og enkemanden ventede under stor angst og inderlige bønner den næste indkvartering.

Denne var endnu værre end nogen af de foregående: med blottede kårder aftvang de hr. Reutze næsten alt, hvad han af sine ejendomme endnu havde tilbage. Endogså liget blev anden gang berøvet sine klæder og forladt nøgen i kisten. Nu var der ro to dage og en nat, og dette mellemrum benyttede præsten til at få sin kone i graven.

Kan blandt andet købes her:

<https://www.arnoldbusck.dk/boeger/skoenlitteratur-1/den-svenske-major>

Antikvarisk:

https://www.antikvariat.net/da/search/den%2Bsvenske%2Bmajor?bookseller=all&letter=all&product_group=all&period=all¤cy=DKK